

Любомир Денев-младши и филхармония „Пионер“

Исабел Иванова

1. Биографична справка

Любомир Денев-младши е български диригент и композитор, роден в София на 13 октомври 1988 г. Негов баща е Любомир Денев – известен български джаз пианист, композитор и диригент. Денев-младши завършва Националното музикално училище „Любомир Пипков“ в София със специалност пиано. След завършването си е приет в оперно-симфоничната програма на Националната музикална академия „проф. Панчо Владигеров“ София, където се дипломира с магистърска и докторска степен. Негови преподаватели са Иван Дреников – пиано, Деян Павлов и Пламен Джуров – дирижиране, Александър Текелиев – оркестрация. Посещава майсторски класове при Колин Метерс и Мартин Акервал.

Като син на Любомир Денев-баща още в ранното си детство се запознава с джаза и неговите възможности, а същевременно професионалното му обучение е в областта на класическата музика. Влияние му оказват Стравински, Прокофиев, Рахманинов, също романтиците Брамс и Чайковски. В юношеските си години е привлечен от филмовата музика: северноамериканската и английската (Джон Уилямс, Алън Силвестри, Джери Голдсмит). Насочва се към жанра мюзикъл (Алън Менкен, Лайънел Барт и др.). Проявява интерес и към писането на музика за игри и сериали (Рон Джоунс, Уолтър Мърфи).

Когато става въпрос за влияние на един млад съвременен композитор, е много важно да се обърне внимание на огромното количество информация, до което всеки от нас има достъп, благодарение на технологиите и времето, в което живеем. Източниците на влияние могат да

се увеличават непрекъснато и това дава възможност за постоянно развитие в оформянето на стила на композиция.

Любомир Денев-младши: „За един модерен композитор е важно да може всичко“.

Денев твърди, че няма композитор, който да не е подражавал на други автори. За него създаването на стил има два сериозни фактора: експериментиране и анализиране.

2. *Brahmslantida* – композиторски прочит на Брамсовите симфонии

Любомир Денев-младши е носител на първа награда от конкурса на БНР за композиция върху мотив от Симфония № 4 на Брамс. На въпроса как би звучал Брамс в днешно време, младият композитор отговаря с кратката си пиеса *Brahmslantida*, в която той включва мотиви не само от Четвърта, но и от останалите Брамсови симфонии. Денев споделя, че написването на *Brahmslantida* за него е отдаване на почит към творчеството на немския композитор.

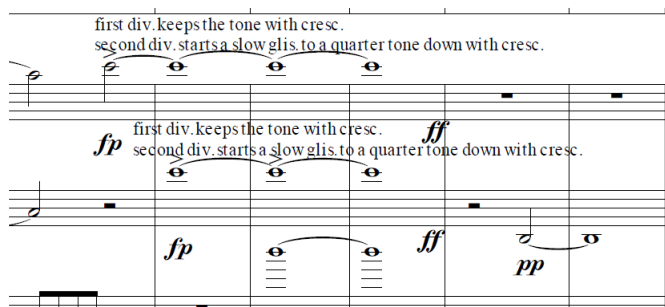
Начало на пиесата *Brahmslantida* е зададената от конкурса тема от първата част на Четвърта симфония.

The image shows the beginning of the musical score for *Brahmslantida*. It consists of five staves for different instruments: Oboes 1, 2; Clarinets in B♭ 1, 2; Bassoons 1, 2; Horn in F 1, 2; and Horn in F 3, 4. The music is in 2/2 time and D major. Each staff starts with a rest followed by a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) marked with a forte (*ff*) dynamic and an *a 2* marking. The Oboe part has a fermata over the final note of the triplet. The Clarinet part has a fermata over the final note of the triplet. The Bassoon part has a fermata over the final note of the triplet. The Horn parts have a fermata over the final note of the triplet. The score continues with a melodic line in the Oboe part and a rhythmic accompaniment in the other parts.

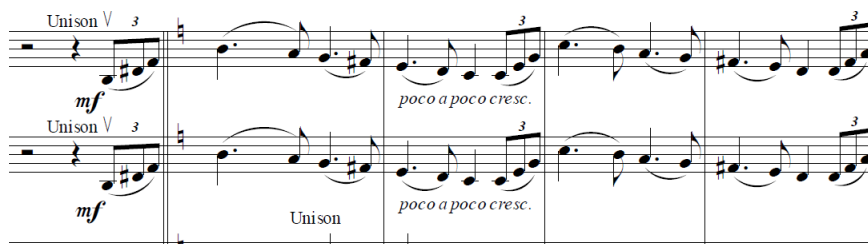
След прозвучаването Денев използва преход, идеята за който получава от соната из клавирен цикъл оп.119 (Брамсов преход).

Навлизането на темата от симфонията става чрез натрупване на акорд, като се използват тоновете от мелодията. Налице са три пласта – темата, натрупаната хармония от темата и акорд на VI степен. След разрешение стига до „разпадащ се“ тон .

и тремоло, което води до мажорен контрапункт на мотив от първа част на симфонията, който Денев преработва минорно в stretto.

Следва мажорна тема от IV част на Трета симфония, която отново Денев използва в минор.

В развитието си, чрез хармонията и оркестрацията (триолови групи), темата придобива характер на филмова музика. Тук кулминацията идва в появяването на мотив от Четвърта симфония,

който разработва, придържайки се към Брамсовия стил (използвайки схемата "3+2").

За изпълнението му използва електрическа китара и добавя комплект барабани, заедно с нов мотив, който взема от Четвърта симфония. В процеса на разработване добавя джазов елемент и малка каденца върху гамата тон-полутон.

Следва хармоническо последователност върху тон-полутон, което е личен похват в стила на Любомир Денев - младши.

Малко след това настъпва кратък “театрален“ момент и зазвучава главната тема върху алеаторен дял,

след който остават да звучат само флейтите. Започва нов, романтичен дял, в който Денев-младши разработва II тема от I част на Втора симфония. Типични за неговия стил са битоналните връзки (Cis dur - e moll). Звучи темата от Втора симфония в c moll, а като контрапункт се появява I тема от III част на Трета симфония – преплитат се две симфонии.

Остава темата от Трета симфония, като композиторът въвежда хроматичен елемент, подобен на Шопенов етюд.

Настъпва реприза с натрупания акорд от I част на Четвърта симфония, като добавя и тема от IV част на Първа симфония (отново сливане на две симфонии).

Пиесата завършва изцяло в стила на Брамс, като се използва финала от II част на Трета симфония.

В *Brahmslantida* Любомир Денев-младши осъществява синтез между симфониите на Брамс, използвайки голямо количество тематичен материал. Той използва собствени композиционни подходи, същевременно се

придържа към традициите и музикалното виждане на немския композитор. Употребата на инструменти като електрическа китара и комплект барабани в състава на симфоничния оркестър придава на Брамсовата музика модерно звучене и допринася за разпознаването на стила на младия композитор.

3. Филхармония „Пионер“ като част от творческия път на Любомир Денев-младши

Денев е гост-диригент на голям брой оркестри в България. Някои от тях са: Софийска филхармония, Симфоничен оркестър на БНР, Биг бендът на БНР, Нов симфоничен оркестър и др. От 2010 г. е главен диригент на Филхармония „Пионер“ .

Филхармония „Пионер“ е младежки оркестър със забележителна история, който до ден-днешен активно присъства в културните афиши както в България, така и по света. Основан е през 1952 г. от големият български диригент проф. Влади Симеонов. Само няколко години след създаването си филхармонията е на сцените в (тогава) Съветския съюз, Белгия, Австрия, Германия, Мексико, Бразилия и др. Счита се, че това е един от първите в света детско-юношески оркестри.

„А името идва от критиката в Италия, за която той е „пионер“ в симфоничното изкуство, защото досега не е имало толкова добър оркестър, в който свирят деца и юноши до 18 г.“ – доц. Александър Пешев.

„Залата на Общото събрание на ООН в Ню Йорк е пълна с момичета и момчета, които репетират за предстоящия си концерт. Те са българчета и заедно с диригента си Влади Симеонов са поканени да закрият Международната година на детето на голям спектакъл на 10 декември 1979 г. Докато репетират за него, към диригента се приближава пианистката Павлина Доковска и му представя един човек, който през цялото време е слушал как оркестърът репетира. Оказва се, че това е самият Ленард Бърнстейн – прочутият американски композитор, който вече се е оттеглил

от диригентският пулт. Но приема поканата на Симеонов да дирижира младите музиканти. Без да има палка, Бърнстейн взема молив, само замахва и оркестърът започва да свири трета част на Седма симфония на Бетовен като един – сякаш цял живот пред него е стоял Бърнстейн. Американецът е толкова впечатлен, че веднага след това пише: „Това не е пионерски оркестър, това е връхът на цивилизацията.“

През школата на филхармонията са минали много известни български музиканти, сред които са: Веселин Панталеев, Мартин Панталеев, Хари Ешкенази, Максим Ешкенази, проф. Владислав Григоров, Росен Идеалов, проф. Марин Вълчанов и други.

След смъртта на проф. Влади Симеонов през 1990 г. начело застават последователно Георги Димитров, Константин Патронеv и Григор Паликаров. През 2002 г. се взема решение оркестърът да бъде закрит. Малко след това бивши оркестранти, сред които е доц. Александър Пешев, решават, че оркестърт трябва да продължи да създава музиканти. Те основават фондация на името на Влади Симеонов и се обръщат към Двореца на децата, който винаги е бил мястото на „Пионер“. През 2008 г. оркестърът е възстановен с нов състав, като в началото е дирижиран от Борис Спасов, а от 2010 година от Любомир Денев-младши.

След възстановяването на оркестъра следват концерти в Зала 1 на НДК, на фестивалите „Константинус“ – Ниш, Сърбия, и Софийски музикални седмици. Филхармонията е имала участия в Будапеща, Солун, Одрин, Берлин – *Young Euro Classic* 2016 г., концерт с кралския оркестър „Концертгебау“ в проекта *Side by side* 2018 г., участия на Варненско лято, в Балабановата къща и други.

При пътуванията си в Гърция и Сърбия възниква идеята за създаване на оркестър, обединяващ трите страни под наименованието *Balkan Youth Symphony Orchestra*. Идеята е дело на доц. Пешев и се осъществява за първи път през 2014 г., като през 2018 г. в проекта се включва и Македония.

Диригенти на *BYSO* са били Любомир Денев-младши, Максим Ешкенази и Димостенис Фотиадис.

Филхармония „Пионер“ има подкрепата на фондация „Проф. Влади Симеонов“, доц. Александър Пешев (председател на фондацията), Национален дворец на децата с директор г-жа Татяна Досева, Министерство на образованието и други.

„Пионер“ е оркестър, на който през последните години дължа много за музикалното си развитие като музикант и човек. Научи ме на търпение, борбеност и чиста любов към музиката. Защото нищо не може да се сравни с енергията по време на концерт, когато сто души дишат като един. А Любомир Денев-младши има огромна заслуга за това.

Библиография

Интервю на Исабел Иванова с Любомир Денев-младши.

Денев-младши, Любомир. Биография.

<https://www.denevmusic.com/about>

Площад Славейков, „Бивши и настоящи „пионери“ свирят с „Концертгебау“

<https://www.ploshtadslaveikov.com/bivshi-i-nastoyashti-pioneri-sviryat-s-kontsertgebau/?sfns=mo>

Шенева, Цветелина. Ленард Бърнстейн слуша филхармония „Пионер“.

<https://m.24chasa.bg/ojivlenie/article/4767313?sfns=mo>